

I

(Legislativní akty)

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2011/36/EU

ze dne 5. dubna 2011

o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 a čl. 83 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Obchodování s lidmi je závažný trestný čin, který je často páčán v rámci organizované trestné činnosti, představuje hrubé porušení základních práv a je výslovně zakázán Listinou základních práv Evropské unie. Prevence obchodování s lidmi a boj proti němu jsou pro Unii i její členské státy prioritou.
- (2) Tato směrnice je součástí globální činnosti zaměřené proti obchodování s lidmi, která zahrnuje opatření, do nichž jsou zapojeny třetí země v souladu s „Dokumentem zaměřeným na konkrétní kroky k posílení vnějšího rozměru Unie ohledně opatření

proti obchodování s lidmi; Směrem ke globálnímu opatření EU proti obchodování s lidmi“, který Rada schválila dne 30. listopadu 2009. V této souvislosti je třeba vyvíjet činnost ve třetích zemích, odkud oběti pocházejí nebo odkud jsou přepravovány, a to za účelem zvyšování informovanosti, snižování zranitelnosti, poskytování podpory a pomoci obětem, a dále za účelem boje proti prvotním příčinám obchodování s lidmi a poskytování podpory těmto třetím zemím při tvorbě vhodných právních předpisů zaměřených proti obchodování s lidmi.

- (3) Touto směrnicí se uznává specifické hledisko obchodování s lidmi související s pohlavím a skutečnost, že ženy a muži se stávají oběťmi obchodování s lidmi pro odlišné účely. Z tohoto důvodu by i opatření v oblasti podpory a pomoci měla v případě potřeby zohledňovat hledisko pohlaví. Odrazující a podněcující faktory se mohou lišit v závislosti na dotčených odvětvích, jako je obchodování s lidmi v sexuálním průmyslu nebo pro účely vykořisťování jako pracovní síly, například v odvětví stavebních prací, v zemědělství nebo pro práce v domácnosti.
- (4) Unie je odhodlána obchodování s lidmi předcházet, bojovat proti němu a chránit práva obětí tohoto obchodování. Za tímto účelem bylo přijato rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV ze dne 19. července 2002 o boji proti obchodování s lidmi ⁽³⁾ a plán EU týkající se osvědčených postupů, norem a způsobů práce pro boj proti obchodu s lidmi a jeho předcházení ⁽⁴⁾. Boj proti obchodování s lidmi je jako jednoznačná priorita uveden i ve Stockholmském programu – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je ⁽⁵⁾, který přijala Evropská rada. Je třeba zvážit i další opatření, jako je podpora při vytváření obecných společných ukazatelů Unie pro účely identifikace obětí obchodování s lidmi, a to prostřednictvím výměny osvědčených postupů mezi všemi zúčastněnými subjekty, zejména pak veřejnými i soukromými subjekty působícími v odvětví sociálních služeb.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 21. října 2010 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 14. prosince 2010 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 21. března 2011.

⁽³⁾ Úř. věst. L 203, 1.8.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 311, 9.12.2005, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

- (5) Donucovací orgány členských států by měly pokračovat ve spolupráci v zájmu posílení boje proti obchodování s lidmi. V této souvislosti má zásadní význam úzká přeshraniční spolupráce, včetně sdílení informací a osvědčených postupů, jakož i pokračování v otevřeném dialogu mezi policejními, justičními a finančními orgány členských států. Koordinace vyšetřování a trestního stíhání případů obchodování s lidmi by navíc měla být usnadněna posílením spolupráce s Europolem a Eurojustem, zřízením společných vyšetřovacích týmů, jakož i prováděním rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení⁽¹⁾.
- (6) Členské státy by měly podporovat činnost organizací občanské společnosti a úzce s nimi spolupracovat, a to i s uznávanými nevládními organizacemi činnými v této oblasti, které se věnují práci s oběťmi obchodování s lidmi, přičemž tato spolupráce by se měla zaměřit zejména na iniciativy související s vytvářením koncepcí, na informační a osvětové kampaně, na výzkumné a vzdělávací programy, odbornou přípravu, jakož i na monitorování a hodnocení účinku opatření proti obchodování s lidmi.
- (7) Tato směrnice zaujímá k boji proti obchodování s lidmi integrovaný a ucelený přístup zohledňující lidská práva a při jejím provádění by měly být zohledněny směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány⁽²⁾, a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.⁽³⁾ Hlavními cíli směrnice jsou důslednější prevence a trestní stíhání případů obchodování s lidmi a ochrana práv obětí. Tato směrnice rovněž zohledňuje souvislosti různých forem obchodování s lidmi a má za cíl zajistit, aby byla každá z těchto forem potírána prostřednictvím co nejúčinnějších opatření.
- (8) Děti jsou zranitelnější než dospělí, proto jsou více ohroženy obchodováním s lidmi. V souladu s Listinou základních práv Evropské unie a Úmluvou Organizace spojených národů o právech dítěte z roku 1989 musí být při uplatňování této směrnice prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte.
- (9) Protokol Organizace spojených národů o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi doplňující Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu z roku 2000 a Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi z roku 2005 jsou zásadními kroky v procesu posilování mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti obchodování s lidmi. Je třeba poznamenat, že Úmluva Rady Evropy obsahuje hodnotící mechanismus složený ze Skupiny odborníků pro opatření proti obchodování s lidmi (GRETA) a Výboru smluvních stran. Je třeba podporovat koordinaci činností mezinárodních organizací, které jsou příslušné v souvislosti s opatřeními proti obchodování s lidmi, aby se zamezilo zdvojení úsilí.
- (10) Touto směrnicí není dotčena zásada nenavrácení v souladu s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská konvence) a tato směrnice je v souladu s článkem 4 a čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie.
- (11) S cílem reagovat na aktuální vývoj v souvislosti s obchodováním s lidmi obsahuje tato směrnice širší pojetí toho, co by mělo být považováno za obchodování s lidmi, než rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV, a zahrnuje další formy vykořisťování. V kontextu této směrnice by mělo být nucené žebření považováno za formu nucené práce nebo nucených služeb ve smyslu definice uvedené v Úmluvě Mezinárodní organizace práce č. 29 o nucené nebo povinné práci z roku 1930. Definice pojmu „obchodování s lidmi“ se vztahuje na využívání jiných osob k žebření, včetně využívání k žebření závislé osoby, která je obětí obchodování s lidmi, pouze v případě, že tato činnost vykazuje všechny znaky nucené práce či nucených služeb. V souladu s příslušnou judikaturou by měla být platnost jakéhokoli možného souhlasu s vykonáváním takové práce nebo takových služeb posuzována na individuálním základě. Pokud se však jedná o dítě, jakýkoli případný souhlas by nikdy neměl být považován za platný. Výraz „využívání k trestné činnosti“ by měl být chápán jako využívání jiných osob k páčání mimo jiné kapesních krádeží, drobných krádeží v obchodech, obchodování s omamnými látkami a dalších podobných činností, které podléhají trestním sankcím a představují způsob finančního obohacení. Tato definice se vztahuje i na obchodování s lidmi za účelem odebrání lidských orgánů, které představuje závažné porušení lidské důstojnosti a tělesné integrity, jakož i na další jednání, jako jsou například nezákonná osvojení nebo nucené sňatky, jestliže naplňují skutkovou podstatu obchodování s lidmi.
- (12) Výše sankcí v této směrnici je výrazem rostoucího znepokojení členských států v souvislosti s vývojem týkajícím se obchodování s lidmi. Z tohoto důvodu směrnice vychází ze závěrů Rady z 24. a 25. dubna 2002 o přístupu, jenž je třeba uplatnit ve vztahu k harmonizaci trestních sankcí, konkrétně ze sankcí úrovně 3 a 4. Pokud je trestný čin spáchán za určitých

⁽¹⁾ Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42.

⁽²⁾ Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 19.

⁽³⁾ Úř. věst. L 168, 30.6.2009, s. 24.

okolností, například na zvláště zranitelné oběti, měla by být sankce přísnější. V kontextu této směrnice zahrnují zvláště zranitelné osoby přinejmenším všechny děti. Mezi další faktory, které mohou být zohledněny při posuzování zranitelnosti oběti, patří například pohlaví, těhotenství, zdravotní stav a zdravotní postižení. Pokud se jedná o zvláště závažný trestný čin, např. pokud jím byl ohrožen život oběti nebo byl spáchán za užití hrubého násilí, které zahrnovalo například mučení, nucené požití omamných látek či léků, znásilnění nebo jiné závažné formy psychologického, fyzického nebo sexuálního násilí, nebo jím byla oběti způsobena zvláště závažná újma, je třeba tuto skutečnost rovněž zohlednit přísnější sankcí. Pokud je v této směrnici odkaz na předávání, je třeba takový odkaz vykládat v souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy⁽¹⁾. Závažnost spáchaného trestného činu je možné vzít v úvahu v rámci výkonu trestu.

- (13) V rámci boje proti obchodování s lidmi je třeba v plné míře využívat stávající nástroje zaměřené na zajištění a konfiskaci výnosů z trestné činnosti, jako je Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a protokoly k této úmluvě, Úmluva Rady Evropy z roku 1990 o praní, vysledování, zajištění a propadnutí výnosů z trestné činnosti, rámcové rozhodnutí Rady 2001/500/SVV ze dne 26. června 2001 o praní peněz, identifikaci, vysledování, zmrazení, zajištění a propadnutí nástrojů trestné činnosti a výnosů z ní⁽²⁾ a rámcové rozhodnutí Rady 2005/212/SVV ze dne 24. února 2005 o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti⁽³⁾. Je třeba podporovat využívání zajištěných a konfiskovaných nástrojů trestných činů uvedených v této směrnici a výnosů z nich na pomoc obětem a jejich ochranu, mimo jiné k odškodnění obětí a k podpoře činností souvisejících s přeshraničním vymáháním práva v rámci Unie v souvislosti s bojem proti obchodování s lidmi.

- (14) Obětem obchodování s lidmi by měla být v souladu se základními zásadami právních systémů příslušných členských států poskytnuta ochrana před trestním stíháním nebo trestem za trestnou činnost, jako je používání falešných dokladů či trestné činy podle právních předpisů týkajících se prostituce či přistěhovalectví, kterou byly tyto osoby přinuceny spáchat v přímém důsledku toho, že byly oběťmi obchodování s lidmi. Cílem takové ochrany je zabezpečit lidská práva obětí, zabránit další viktimizaci obětí a podporovat oběti v tom, aby se účastnily trestního řízení proti pachatelům jako svědci. Toto zabezpečení nevyklučuje trestní stíhání a trest za trestné činy, které osoba dobrovolně spáchala nebo se jich účastnila.

- (15) V zájmu zajištění úspěšného vyšetřování a stíhání trestných činů obchodování s lidmi by jejich zahájení nemělo v zásadě záviset na ohlášení učiněném nebo trestním oznámení podaném obětí. V případech, kdy to vyžaduje povaha činu, by trestní stíhání mělo být umožněno dostatečně dlouhou dobu poté, co oběť dosáhla zletilosti. Dostatečně dlouhá doba pro stíhání by měla být stanovena v souladu s právními předpisy jednotlivých členských států. Příslušníci donucovacích orgánů a státní zástupci by měli být náležitě proškoleni, zejména s cílem posílit mezinárodní spolupráci v oblasti vymáhání práva a justiční spolupráci. Osoby a subjekty odpovědné za vyšetřování a stíhání takových trestných činů by rovněž měly mít přístup k prostředkům, jež se používají k vyšetřování případů organizované či jiné závažné trestné činnosti. Mezi tyto prostředky mohou patřit odposlech, tajné sledování včetně elektronického sledování, monitorování bankovních účtů a jiné finanční vyšetřování.

- (16) V zájmu zajištění účinného trestního stíhání mezinárodních zločinných společení, jejichž centrum působení se nachází v některém členském státě a které provozují obchodování s lidmi ve třetích zemích, by měla být stanovena soudní příslušnost k projednávání trestných činů obchodování s lidmi, pokud je pachatelem státní příslušník tohoto členského státu a trestný čin je spáchán mimo území tohoto členského státu. Podobně může být soudní příslušnost stanovena v případech, kdy pachatel je osoba s obvyklým bydlištěm v určitém členském státě nebo kdy oběti je státní příslušník určitého členského státu nebo osoba s obvyklým bydlištěm v určitém členském státě, nebo v případech, kdy je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na území určitého členského státu, a trestný čin je spáchán mimo území tohoto členského státu.

- (17) Zatímco směrnice Rady 2004/81/ES upravuje vydávání povolení k pobytu obětem obchodování s lidmi, jež jsou státními příslušníky třetích zemí, a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států⁽⁴⁾ upravuje výkon práva občanů Unie a jejich rodin na volný pohyb a pobyt na území členských států včetně ochrany před vyhoštěním, tato směrnice stanoví specifická ochranná opatření pro všechny oběti obchodování s lidmi. Z toho vyplývá, že tato směrnice se nezabývá podmínkami pobytu obětí obchodování s lidmi na území členských států.

- (18) Je nezbytné, aby oběti obchodování s lidmi mohly účinně uplatňovat svá práva. Před trestním řízením, v jeho průběhu a přiměřenou dobu po jeho skončení by proto měly mít k dispozici pomoc a podporu. Členské státy by měly na podporu pomoci obětem a jejich ochranu poskytnout příslušné prostředky. Poskytovaná pomoc

⁽¹⁾ Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 182, 5.7.2001, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 68, 15.3.2005, s. 49.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.

a podpora by měly zahrnovat alespoň minimální soubor opatření nutných k tomu, aby se oběti mohly zotavit a uniknout obchodníkům s lidmi. Praktické provádění daných opatření by mělo probíhat na základě individuálního posouzení v souladu s vnitrostátními postupy a mělo by zohlednit okolnosti, kulturní souvislosti a potřeby dotčené osoby. Osobě by se měla pomoc a podpora poskytnout, jakmile existují oprávněné důvody nasvědčující tomu, že může být obětí obchodování s lidmi, a to bez ohledu na její ochotu nebo neochotu vystupovat jako svědek. V případech, že oběť nemá zákonný pobyt v dotčeném členském státě, měla by být pomoc a podpora poskytována bezpodmínečně alespoň během lhůty na rozmyšlenou. V případě, že po identifikaci nebo po uplynutí lhůty na rozmyšlenou oběť není považována za oprávněnou k získání povolení k pobytu v tomto členském státě nebo nemá v dané zemi zákonný pobyt na základě jiného postupu či pokud oběť území tohoto členského státu opustila, není příslušný členský stát nadále povinen poskytovat této osobě pomoc a podporu podle této směrnice. Pomoc a podpora by měly být v případě potřeby nadále poskytovány ještě přiměřenou dobu po skončení trestního řízení, například pokud probíhá léčba související s vážnými tělesnými nebo psychickými následky trestného činu, nebo je-li ohrožena bezpečnost oběti z důvodu výpovědi oběti během trestního řízení.

- (19) Práva obětí v trestním řízení, včetně práva na ochranu a odškodnění, jsou stanovena v rámcovém rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení⁽¹⁾. Kromě toho by měl být obětem obchodování s lidmi neprodleně poskytnut přístup k právnímu poradenství a v souladu s postavením oběti v příslušném systému justice rovněž k právnímu zastoupení, a to mimo jiné za účelem uplatnění nároku na odškodnění. Toto právní poradenství a právní zastoupení mohou také poskytovat příslušné orgány za účelem uplatňování nároku na odškodnění od státu. Právní poradenství má obětem umožnit přístup k informacím a zajistit, že obdrží poradenství o různých možnostech, které jsou jim k dispozici. Právní poradenství by měla poskytovat osoba, která absolvovala příslušnou odbornou přípravu, přičemž se nemusí nutně jednat o právníka. Právní poradenství a – v souladu s postavením oběti v příslušném systému justice – právní zastoupení by měla být poskytována bezplatně, a to alespoň v případě, že oběť nemá dostatečné finanční prostředky, a způsobem, který je v souladu s vnitrostátními postupy členských států. Zejména u dětských obětí je nepravděpodobné, že by takové prostředky měly, a proto by v praxi v jejich případě mělo být právní poradenství a právní zastoupení bezplatné. Dále by na základě individuálního posouzení rizika, prováděného podle vnitrostátních postupů, měla být obětem poskytnuta ochrana před odplatou, zastrahováním a před rizikem, že se znovu stanou obětí obchodování s lidmi.

- (20) Obětem obchodování s lidmi, které již postihlo zneužívání a ponižující zacházení, jež obchodování s lidmi

zpravidla obnáší, jako jsou pohlavní vykořisťování, pohlavní zneužívání, znásilnění, praktiky podobné otroctví či odebrání lidských orgánů, by měla být poskytována ochrana před druhotnou viktimizací a dalším traumatem v průběhu trestního řízení. Je třeba zamezit zbytečnému opakování výsledků během vyšetřování, trestního stíhání a soudního řízení, a to například tím, že se v případě potřeby co nejdříve v průběhu řízení pořídí videozáznam těchto výsledků. Za tímto účelem by se mělo obětem obchodování s lidmi při vyšetřování a trestním řízení dostávat zacházení odpovídajícího jejich individuálním potřebám. Při posouzení jejich individuálních potřeb by se měly brát v úvahu okolnosti, jako je jejich věk, případné těhotenství, jejich zdravotní stav, případné zdravotní postižení a jiné osobní okolnosti, jakož i tělesné a psychické následky trestné činnosti, jíž byla daná osoba obětí. O tom, zda se obětem obchodování s lidmi tohoto odpovídajícího zacházení dostane a jakým způsobem, bude rozhodnuto případ od případu na základě vnitrostátních právních předpisů, pravidel pro soudní rozhodování, soudní praxe či pokynů pro práci soudů.

- (21) Opatření na pomoc obětem a jejich podporu by měla být prováděna na konsensuálním a informovaném základě. Oběti by proto měly být informovány o důležitých aspektech těchto opatření a opatření by jim neměla být vnucována. Jestliže oběť opatření na podporu a pomoc odmítne, nemělo by to pro příslušné orgány dotčeného členského státu znamenat, že mají povinnost oběti navrhnout alternativní opatření.
- (22) Členské státy by měly zajistit, aby kromě opatření dostupných všem obětem obchodování s lidmi byla k dispozici i zvláštní opatření na pomoc dětským obětem a na jejich podporu a ochranu. Tato opatření by měla být prováděna s ohledem na nejlepší zájem dítěte a v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989. Není-li s jistotou znám věk osoby, která je obětí obchodování s lidmi, a existují-li důvody domnívat se, že se jedná o osobu mladší 18 let, měla by být považována za dítě a měla by jí být okamžitě poskytnuta pomoc, podpora a ochrana. Opatření na pomoc dětským obětem a jejich podporu by se měla zaměřit na tělesné a psychosociální zotavení obětí a na nalezení trvalého řešení pro dotčenou osobu. Přístup ke vzdělání by dětem napomohl opětovně se začlenit do společnosti. Vzhledem k tomu, že dětské oběti obchodování s lidmi jsou zvláště zranitelné, měla by být k dispozici další opatření na jejich ochranu v průběhu výsledků při vyšetřování a trestním řízení.
- (23) Zvláštní pozornost je třeba věnovat dětským obětem obchodování s lidmi bez doprovodu; tyto oběti jsou zvláště zranitelné, a potřebují proto zvláštní pomoc a podporu. Od okamžiku, kdy je dětská oběť obchodování s lidmi bez doprovodu identifikována, až do okamžiku, kdy je nalezeno trvalé řešení, by členské státy měly uplatňovat taková opatření související s přijímáním těchto obětí, která budou zohledňovat potřeby dítěte, a zajistit dítěti přístup k příslušným procesním zárukám.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 1.

Je třeba přijmout nezbytná opatření, aby se zajistilo, že nezletilé osobě bude v případě potřeby ustanoven opatrovník nebo zástupce s cílem zabezpečit ochranu jejích nejlepších zájmů. Rozhodnutí o budoucnosti každé dětské oběti bez doprovodu je třeba přijmout co nejrychleji s cílem nalézt trvalé řešení založené na individuálním posouzení nejlepšího zájmu dotyčného dítěte, přičemž by tento zájem měl být prvořadým hlediskem. Trvalé řešení by mohlo spočívat v návratu a opětovném začlenění do země původu nebo do země návratu, v začlenění do hostitelské společnosti, v udělení statusu mezinárodní ochrany nebo jiného statusu v souladu s vnitrostátními právními předpisy členských států.

- (24) Jestliže má být v souladu s touto směrnicí ustanoven opatrovník nebo zástupce dítěte, může tyto funkce vykonávat tatáž fyzická osoba nebo právnická osoba, orgán či instituce.
- (25) Členské státy by prostřednictvím výzkumu, včetně výzkumu nových forem obchodování s lidmi, šíření informací, zvyšování povědomí a vzdělávání měly zavést nebo posílit politiky pro prevenci obchodování s lidmi, včetně odrazujících opatření a opatření na snížení poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování, a opatření na snižování rizika, že se lidé stanou oběťmi obchodování s lidmi. V rámci těchto iniciativ by měly členské státy uplatňovat hledisko rovnoprávnosti žen a mužů a dbát na dodržování práv dětí. Úředníci, kteří pravděpodobně přijdou do styku s oběťmi nebo potenciálními oběťmi obchodování s lidmi, by měli být odpovídajícím způsobem proškoleni, aby mohli tyto oběti rozpoznat a jednat s nimi. Povinnost absolvovat tuto odbornou přípravu by měla být prosazována zejména v případě dále uvedených profesních kategorií, pokud je u nich pravděpodobné, že budou v kontaktu s oběťmi obchodování s lidmi: policisté, příslušníci pohraniční stráže, imigrační úředníci, státní zástupci, právníci, soudci a soudní úředníci, inspektoři práce, zaměstnanci sociálních služeb a služeb péče o dítě a zdravotnický personál a konzulární pracovníci, ale mohla by se v závislosti na místních podmínkách vztahovat také na jiné skupiny veřejných činitelů, kteří se pravděpodobně v rámci své práce setkají s oběťmi obchodování s lidmi.
- (26) Směrnice 2009/52/ES zavádí tresty pro zaměstnavatele neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, kteří sice nebyli obviněni či usvědčeni z obchodování s lidmi, ale využívají práce nebo služeb osoby, o které je jim známo, že je obětí obchodování s lidmi. Kromě toho by členské státy měly zvážit možnost ukládat sankce uživatelům jakýchkoli služeb poskytovaných osobou, o které je jim známo, že je obětí obchodování s lidmi. Tato další trestnost by se mohla vztahovat na chování zaměstnavatelů oprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zaměstnavatelů občanů Unie, jakož i osob zakupujících sexuální služby od oběti obchodování s lidmi, bez ohledu na jejich státní příslušnost.
- (27) Členské státy by měly způsobem, který považují za vhodný v souladu se svou vnitřní organizací, a s přihlédnutím k potřebě minimální struktury s konkrétními úkoly, zřídit vnitrostátní systémy sledování, jako jsou například národní zpravodajové nebo obdobné mechanismy, za účelem posuzování tendencí v obchodování s lidmi, shromažďování statistických údajů, měření výsledků opatření na boj proti obchodování s lidmi a pravidelného podávání zpráv. Tito národní zpravodajové a obdobné mechanismy jsou již sdruženi v rámci neformální sítě Unie, která byla zřízena závěry Rady ze dne 4. června 2009 o zřízení neformální sítě EU sdružující vnitrostátní zpravodaje nebo rovnocenné mechanismy zabývající se tématem obchodování s lidmi. Na činnosti této sítě, která Unii a jejím členským státům poskytuje objektivní, spolehlivé, srovnatelné a aktualizované strategické informace z oblasti obchodování s lidmi a zajišťuje výměnu zkušeností a osvědčených postupů v oblasti prevence a boje proti tomuto jevu na úrovni Unie, by se podílel Koordinátor pro boj proti obchodování s lidmi. Evropský parlament by měl mít právo účastnit se společných činností národních zpravodajů nebo obdobných mechanismů.
- (28) Za účelem vyhodnocování výsledků opatření proti obchodování s lidmi by Unie měla pokračovat ve vytváření metodik a postupů pro shromažďování údajů, aby bylo možné vypracovat srovnatelné statistické údaje.
- (29) S ohledem na Stockholmský program a v zájmu vytvoření konsolidované strategie Unie v oblasti boje proti obchodování s lidmi, jejímž cílem je dále posilovat závazky a úsilí Unie a jejích členských států, pokud jde o prevenci a boj proti tomuto jevu, by členské státy měly usnadňovat činnost koordinátora pro boj proti obchodování s lidmi, a to například posilováním koordinace a soudržnosti a zamezením zdvojení úsilí mezi orgány a agenturami Unie i mezi členskými státy a mezinárodními subjekty a přispěním k rozvíjení stávajících nebo nových politik a strategií Unie, které mají význam pro boj proti obchodování s lidmi, nebo informováním orgánů Unie.
- (30) Cílem této směrnice je pozměnit a rozšířit ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/629/SVV. Jelikož je změn, které je třeba provést, značný počet a jsou nejrůznější povahy, mělo by být rámcové rozhodnutí v zájmu jasnosti nahrazeno v plném rozsahu ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice.
- (31) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽¹⁾ jsou členské státy vybízeny k tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Unie sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily.

(¹) Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

- (32) Jelikož cíle této směrnice, tedy boje proti obchodování s lidmi, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu jejího rozsahu a účinku lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (33) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie, především lidskou důstojnost, zákaz otroctví, nucené práce a obchodování s lidmi, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, práva dítěte, právo na svobodu a bezpečnost, svobodu projevu a informací, ochranu osobních údajů, účinnou právní ochranu a spravedlivý proces a zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů. Cílem této směrnice je zejména zajistit plné dodržování těchto práv a zásad a v souladu s nimi musí být provedena.
- (34) V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.
- (35) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Spojené království neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro něj není závazná ani použitelná.
- (36) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro něj není závazná ani použitelná,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se definice trestných činů a sankcí v oblasti obchodování s lidmi. Rovněž zavádí společná ustanovení, ve kterých zohledňuje hledisko pohlaví a která posílí prevenci této trestné činnosti a ochranu jejích obětí.

Článek 2

Trestné činy související s obchodováním s lidmi

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění trestnosti těchto úmyslných jednání za účelem vykořisťování:

najímání, převoz, převod, ukrývání nebo příjem osob, včetně výměny či předání kontroly nad těmito osobami, za použití hrozeb, síly či jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci či zranitelného postavení nebo poskytnutím či obdržetím platby či výhod s cílem získat souhlas osoby, jež má kontrolu nad jinou osobou.

2. Zranitelným postavením je taková situace, v níž dotčená osoba nemá jinou skutečnou nebo přijatelnou možnost, než podvolit se zneužívání.

3. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším zneužívání prostituce jiných osob nebo jiné formy pohlavního vykořisťování, nucenou práci či služby, včetně žebření, otroctví či praktiky podobné otroctví, nevolnictví nebo využívání jiných osob k trestné činnosti či odebrání lidských orgánů.

4. Souhlas oběti obchodování s lidmi s vykořisťováním, ať už zamýšleným či skutečným, je nepodstatný, pokud bylo použito kteréhokoli ze způsobů uvedených v odstavci 1.

5. Pokud se jednání uvedené v odstavci 1 týká dítěte, je trestným činem obchodování s lidmi i tehdy, nebylo-li použito žádného ze způsobů uvedených v odstavci 1.

6. Pro účely této směrnice se „dítětem“ rozumí osoba mladší 18 let.

Článek 3

Návod, pomoc a účastenství a pokus

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby návod ke spáchání trestného činu uvedeného v článku 2, pomoc při jeho spáchání a účastenství na něm či pokus o něj byly trestné.

Článek 4

Sankce

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 2 uložit sankce s horní hranicí trestu odnětí svobody ve výši nejméně pěti let.

2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 2 uložit sankce s horní hranicí trestu odnětí svobody ve výši nejméně deseti let, pokud trestný čin:

- a) byl spáchán na oběti, která je zvláště zranitelná, což v kontextu této směrnice zahrnuje přinejmenším všechny dětské oběti;

b) byl spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (¹);

c) spáchaný úmyslně nebo v důsledku hrubé nedbalosti ohrožil život oběti;

d) byl spáchán za užití hrubého násilí nebo jím byla oběti způsobena zvláště závažná újma.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby skutečnost, že trestný čin uvedený v článku 2 spáchali veřejní činitelé při výkonu svých povinností, byla považována za přitěžující okolnost.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby bylo možné za trestné činy uvedené v článku 3 uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, v jejichž důsledku může dojít k předání.

Článek 5

Odpovědnost právnických osob

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby právnické osoby mohly být čineny odpovědnými za trestné činy uvedené v člancích 2 a 3 spáchané v jejich prospěch osobou jednající samostatně nebo jako člen orgánu dané právnické osoby, která v rámci této právnické osoby působí ve vedoucím postavení na základě

a) plné moci k zastupování této právnické osoby;

b) pravomoci činit rozhodnutí jménem této právnické osoby; nebo

c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

2. Členské státy rovněž zajistí, aby právnickou osobu bylo možno činit odpovědnou v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 umožnil spáchání trestných činů uvedených v člancích 2 a 3 ve prospěch této právnické osoby osobou jí podřízenou.

3. Odpovědnost právnické osoby podle odstavců 1 a 2 nevylučuje trestní stíhání fyzických osob, které jsou pachateli, návodci či pomocníky trestných činů uvedených v člancích 2 a 3.

4. Pro účely této směrnice se „právnickou osobou“ rozumí každý subjekt, který má podle příslušné právní úpravy právní subjektivitu, s výjimkou států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a s výjimkou veřejných mezinárodních organizací.

Článek 6

Sankce vůči právnickým osobám

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby právnické osoby odpovědné podle čl. 5 odstavců 1 nebo 2

podléhaly účinným, přiměřeným a odrazujícím sankcím, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy, a mohou zahrnovat i jiné sankce, například:

a) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;

b) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;

c) uložení soudního dohledu;

d) likvidace rozhodnutím soudu;

e) dočasné nebo trvalé uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu.

Článek 7

Zajištění a konfiskace

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby jejich příslušné orgány byly oprávněny zajistit a konfiskovat nástroje použité ke spáchání trestných činů uvedených v člancích 2 a 3 a výnosy z nich.

Článek 8

Nezahájení trestního stíhání obětí nebo neukládání trestů obětem

Členské státy v souladu se základními zásadami svého právního systému přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby příslušné vnitrostátní orgány měly pravomoc trestně nestíhat oběti obchodování s lidmi nebo jim neukládat tresty za jejich účast na trestné činnosti, kterou byly přinuceny spáchat v přímém důsledku toho, že byly oběťmi kteréhokoli z jednání uvedených v článku 2.

Článek 9

Vyšetřování a trestní stíhání

1. Členské státy zajistí, aby vyšetřování nebo stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 nebylo podmíněno ohlášením učiněným nebo trestním oznámením podaným obětí a aby se v trestním řízení mohlo pokračovat i tehdy, pokud oběť svou výpověď odvolala.

2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby v případě, že to vyžaduje povaha trestného činu, bylo možné stíhat trestné činy podle článků 2 a 3 dostatečně dlouhou dobu poté, co oběť dosáhla zletilosti.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování nebo stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 byly odpovídajícím způsobem vyškoleny.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování nebo stíhání trestných činů podle článků 2 a 3 měly k dispozici účinné prostředky vyšetřování, jako jsou například ty, které se používají v případech organizované trestné činnosti nebo jiné závažné trestné činnosti.

(¹) Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42.

Článek 10

Soudní příslušnost

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná ke stanovení své soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 2 a 3, které byly spáchány

- a) zcela nebo částečně na jejich území; nebo
- b) pachatelem, který je jejich státním příslušníkem.

2. Členský stát informuje Komisi, pokud se rozhodne rozšířit svou soudní příslušnost ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 2 a 3, které byly spáchány mimo jeho území, mimo jiné v případě, kdy:

- a) je trestný čin spáchán na jeho státním příslušníkově nebo na osobě, která má obvyklé bydliště na jeho území;
- b) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území; nebo
- c) pachatel má obvyklé bydliště na jeho území.

3. Při stíhání trestných činů uvedených v článcích 2 a 3 a spáchaných mimo území dotčeného členského státu přijme každý členský stát, pokud jde o případy uvedené v odst. 1 písm. b), a může přijmout, pokud jde o případy uvedené v odstavci 2, nezbytná opatření aby zajistil, že jeho soudní příslušnost nepodléhá ani jedné z těchto podmínek:

- a) jednání je trestným činem v místě, v němž bylo spácháno; nebo
- b) trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě ohlášení učiněného obětí v místě, kde byl trestný čin spáchán, nebo na základě oznámení státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

Článek 11

Pomoc a podpora poskytovaná obětem obchodování s lidmi

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby před zahájením trestního řízení, v jeho průběhu a přiměřenou dobu po jeho skončení byla obětem poskytnuta pomoc a podpora s cílem umožnit jim uplatňovat práva stanovená v rámcovém rozhodnutí 2001/220/SVV a v této směrnici.

2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby byla dané osobě poskytnuta pomoc a podpora, jakmile se příslušné orgány dozví o oprávněných důvodech nasvědčujících tomu, že se uvedená osoba mohla stát obětí jakéhokoli z trestných činů podle článků 2 a 3.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby pomoc a podpora oběti nebyla podmíněna její ochotou

spolupracovat při vyšetřování trestného činu, trestním stíhání nebo soudním řízením, aniž je dotčena směrnice 2004/81/ES nebo obdobné vnitrostátní právní předpisy.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby ve spolupráci s příslušnými podpůrnými organizacemi byly vytvořeny vhodné mechanismy, jejichž cílem je oběti včas rozpoznat a poskytnout jim pomoc a podporu.

5. Opatření na pomoc obětem a jejich podporu uvedená v odstavcích 1 a 2 jsou prováděna na konsenzuálním a informovaném základě a zahrnují alespoň takovou životní úroveň, která obětem zajistí existenci prostřednictvím takových opatření, jako je poskytování vhodného a bezpečného ubytování a hmotné pomoci, jakož i nezbytné lékařské péče včetně psychologické pomoci, poradenství a poskytování informací a v případě potřeby přístup k překladatelským a tlumočnickým službám.

6. Informace uvedené v odstavci 5 v případě potřeby zahrnují informace o lhůtě na rozmyšlenou a zotavenou podle směrnice 2004/81/ES, informace o možnosti poskytnutí mezinárodní ochrany podle směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany⁽¹⁾ a směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka⁽²⁾ nebo podle jiných mezinárodních nástrojů či jiných obdobných vnitrostátních předpisů.

7. Členské státy poskytují pomoc obětem se zvláštními potřebami, pokud tyto potřeby souvisejí zejména s jejich případným těhotenstvím, jejich zdravotním stavem, zdravotním postižením, duševní či psychickou poruchou těchto obětí nebo závažnou formou psychologického, fyzického nebo sexuálního násilí, které utrpěly.

Článek 12

Ochrana obětí obchodování s lidmi při vyšetřování trestných činů a trestním řízení

1. Opatření na ochranu obětí uvedená v tomto článku se uplatňují spolu s právy stanovenými v rámcovém rozhodnutí 2001/220/SVV.

2. Členské státy zajistí, aby oběti obchodování s lidmi měly neprodleně přístup k právnímu poradenství a v souladu s postavením obětí v příslušném systému justice rovněž k právnímu zastoupení, a to mimo jiné za účelem uplatňování nároku na odškodnění. V případě, že oběť nemá dostatečné finanční prostředky, je právní poradenství a právní zastoupení poskytováno bezplatně.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 304, 30.9.2004, s. 12.

⁽²⁾ Úř. věst. L 326, 13.12.2005, s. 13.

3. Členské státy zajistí, aby obětem obchodování s lidmi byla na základě individuálního posouzení rizika poskytnuta náležitá ochrana, mimo jiné tím, že oběti mají, v případě potřeby a v souladu s podmínkami stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech nebo postupech, přístup k programům na ochranu svědků.

4. Aniž je dotčeno právo na obhajobu a v souladu s individuálním posouzením osobní situace oběti provedeným příslušnými orgány, členské státy zajistí, aby se obětem obchodování s lidmi dostalo zvláštního zacházení s cílem předejít jejich druhotné viktimizaci tak, že se v největší možné míře a v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátními právními předpisy, jakož i s pravidly pro soudní rozhodování, soudní praxí či pokyny pro práci soudů, zamezí:

- a) zbytečně opakovaným výsledkům během vyšetřování, trestního stíhání či soudního řízení;
- b) vizuálnímu kontaktu mezi oběti a obžalovanými mimo jiné během podáváníí výpovědi, například výsledků a křížových výsledků, a to pomocí odpovídajících prostředků, včetně použití vhodných komunikačních technologií;
- c) tomu, aby oběť vypovídala při veřejném soudním jednání; a
- d) zbytečným dotazům na soukromý život.

Článek 13

Obecná ustanovení o opatřeních na pomoc dětským obětem obchodování s lidmi, na jejich podporu a ochranu

1. Dětským obětem obchodování s lidmi je poskytována pomoc, podpora a ochrana. Při uplatňování této směrnice je prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte.

2. Členské státy zajistí, aby osoba, která se stala obětí obchodování s lidmi a jejíž věk není znám a u níž existují důvody domnívat se, že se jedná o dítě, byla považována za dítě, a mohla tak získat okamžitý přístup k ochraně, podpoře a pomoci v souladu s články 14 a 15.

Článek 14

Pomoc dětským obětem a jejich podpora

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby po provedení individuálního posouzení konkrétní situace jednotlivých dětských obětí, při řádném zohlednění jejich názorů, potřeb a obav a v zájmu nalezení trvalého řešení situace daného dítěte, byla přijata konkrétní opatření, která mají dětským obětem obchodování s lidmi krátkodobě

i dlouhodobě pomoci a podpořit je při jejich fyzickém a psychosociálním zotavování. Členské státy zajistí v přiměřené době dětským obětem a dětem obětí, kterým je poskytována pomoc a podpora v souladu s článkem 11, přístup ke vzdělání podle svých vnitrostátních právních předpisů.

2. V případě, že osoby, které mají za dítě rodičovskou zodpovědnost, podle vnitrostátního práva nesmějí z důvodu střetu zájmů mezi nimi a dětskou obětí prosazovat nejlepší zájem dítěte nebo jej zastupovat, ustanoví členské státy opatrovníka nebo zástupce dětské oběti obchodování s lidmi, a to od okamžiku, kdy je dítě příslušnými orgány identifikováno.

3. Členské státy přijmou v případech, kdy je to vhodné a možné, opatření na poskytnutí pomoci a podpory určených rodině dětské oběti obchodování s lidmi, pokud se její rodina nachází na území dotyčného členského státu. Ve vztahu k této rodině uplatní členské státy v případech, kdy je to vhodné a možné, zejména článek 4 rámcového rozhodnutí 2001/220/SVV.

4. Tento článek se použije, aniž je dotčen článek 11.

Článek 15

Ochrana dětských obětí obchodování s lidmi při vyšetřování trestných činů a trestním řízení

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby v případě, že osoby, které mají za dítě rodičovskou zodpovědnost, podle vnitrostátního práva nesmějí z důvodu střetu zájmů mezi nimi a dětskou obětí dítě zastupovat, příslušné orgány při vyšetřování a trestním řízení ustanovily zástupce dětské oběti obchodování s lidmi, a to v souladu s postavením oběti v příslušném systému justice.

2. Členské státy zajistí, aby dětské oběti, jestliže nemají dostatečné finanční prostředky, měly v souladu s postavením oběti v příslušném systému justice neprodleně přístup k bezplatnému právnímu poradenství a bezplatnému právnímu zastoupení, a to i za účelem uplatnění nároku na odškodnění.

3. Aniž je dotčeno právo na obhajobu, členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při vyšetřování a řízení týkajícím se kteréhokoliv z trestných činů uvedených v článcích 2 a 3:

- a) proběhly výsledky dětských obětí bez zbytečného prodlžení poté, co byly dané skutečnosti oznámeny příslušným orgánům;
- b) v případě potřeby proběhly výsledky dětských obětí v prostorách určených nebo upravených k tomuto účelu;

- c) v případě potřeby byly výsledky dětských obětí prováděny odborníky vyškolenými k tomuto účelu nebo jejich prostřednictvím;
- d) v případě potřeby a pokud je to možné, vedly všechny výsledky dětských obětí tytéž osoby;
- e) byl počet výsledků co nejnižší a výsledky byly prováděny pouze tehdy, pokud je to naprosto nezbytné pro účely trestního vyšetřování a řízení;
- f) mohla být dětská oběť doprovázena svým zástupcem nebo případně dospělou osobou podle výběru dítěte, pokud nebylo v souvislosti s touto osobou přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při vyšetřování kteréhokoliv trestného činu uvedeného v článcích 2 a 3 mohly být ze všech výsledků dětských obětí nebo případně dítěte, které vystupuje jako svědek, pořízeny videozáznamy a aby tyto videozáznamy mohly být v souladu s pravidly vnitrostátního práva přijímány jako důkazy při soudním řízení.

5. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby při soudním řízení souvisejícím s kterýmkoliv trestným činem uvedeným v článcích 2 a 3 mohlo být nařízeno, aby:

- a) jednání proběhlo s vyloučením veřejnosti;
- b) dětská oběť byla vyslýchána v soudní síni, aniž by byla přítomna, zejména s využitím vhodných komunikačních technologií.

6. Tento článek se použije, aniž je dotčen článek 12.

Článek 16

Pomoc, podpora a ochrana určené dětským obětem obchodování s lidmi bez doprovodu

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby konkrétní opatření na pomoc a podporu určená dětským obětem obchodování s lidmi podle čl. 14 odst. 1 řádně zohledňovala osobní a konkrétní situaci dané dětské oběti bez doprovodu.

2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k nalezení trvalého řešení, které bude založeno na individuálním posouzení nejlepšího zájmu dítěte.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby byl v případě potřeby ustanoven opatrovník dětské oběti obchodování s lidmi bez doprovodu.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby v případě, že je dítě bez doprovodu nebo odděleno od

rodiny, příslušné orgány v rámci vyšetřování trestných činů a trestním řízením a v souladu s postavením oběti v příslušném systému justice ustanovily dítěti zástupce.

5. Tento článek se použije, aniž jsou dotčeny články 14 a 15.

Článek 17

Odškodnění obětí

Členské státy zajistí, aby oběti obchodování s lidmi měly přístup ke stávajícím systémům odškodnění obětí úmyslně spáchaných násilných trestných činů.

Článek 18

Prevence

1. Členské státy přijmou vhodná odrazující opatření zaměřená na snížení poptávky, která podporuje všechny formy vykořisťování spojené s obchodováním s lidmi; tato opatření mohou mít například podobu vzdělávání a odborné přípravy.

2. Členské státy – případně ve spolupráci s příslušnými organizacemi občanské společnosti a dalšími zúčastněnými subjekty – přijmou vhodná opatření, mimo jiné s využitím internetu, jako jsou informační a osvětové kampaně, výzkumné a vzdělávací programy, zaměřené na zvyšování informovanosti a snižování rizika, že se lidé, zejména děti, stanou oběťmi obchodování s lidmi.

3. Členské státy podporují pravidelnou odbornou přípravu úředníků, u kterých existuje pravděpodobnost, že se dostanou do styku s oběťmi a potenciálními oběťmi obchodování s lidmi, včetně policistů v přímém výkonu služby, a to s cílem umožnit jim rozpoznat oběti a potenciální oběti obchodování s lidmi a jednat s nimi.

4. S cílem zvýšit účinnost prevence obchodování s lidmi a boje proti němu prostřednictvím odrazujících opatření zaměřených na snížení poptávky členské státy zváží, zda přijmou opatření, jejichž cílem je zařadit mezi trestné činy využívání služeb, které jsou předmětem vykořisťování podle článku 2, s vědomím, že dotčená osoba je obětí trestného činu uvedeného v článku 2.

Článek 19

Národní zpravodajové nebo obdobné mechanismy

Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby ustanovily národní zpravodaje nebo obdobné mechanismy. Mezi úkoly těchto mechanismů patří posuzování tendencí v oblasti obchodování s lidmi, měření výsledků opatření na boj proti němu, včetně shromažďování statistických údajů v úzké spolupráci s příslušnými organizacemi občanské společnosti působícími v této oblasti, a podávání zpráv.

Článek 20

Koordinace strategie Unie proti obchodování s lidmi

S cílem přispět ke koordinované a konsolidované strategii Unie proti obchodování s lidmi členské státy usnadní činnost koordinátora pro boj proti obchodování s lidmi. Členské státy koordinátorovi zejména předávají informace uvedené v článku 19, aby mohl na jejich základě přispívat k podávání zpráv Komisi každé dva roky o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi.

Článek 21

Nahrazení rámcového rozhodnutí 2002/629/SVV

Rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV o boji proti obchodování s lidmi se nahrazuje ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení rámcového rozhodnutí ve vnitrostátním právu.

Ve vztahu k členským státům, které se účastní přijímání této směrnice, se odkazy na rámcové rozhodnutí 2002/629/SVV považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 22

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 6. dubna 2013.

2. Členské státy předloží Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, kterými ve svém vnitrostátním právu provádějí povinnosti, jež pro ně vyplývají z této směrnice.

3. Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 23

Podávání zpráv

1. Do 6. dubna 2015 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí, včetně popisu opatření uplatňovaných podle čl. 18 odst. 4, a případně připojí legislativní návrhy.

2. Do 6. dubna 2016 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které vyhodnotí účinky stávajících vnitrostátních právních předpisů, které stanoví trestný čin využívání služeb, jež jsou předmětem vykořisťování v rámci obchodování s lidmi, na prevenci obchodování s lidmi, a případně připojí vhodné návrhy.

Článek 24

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Článek 25

Příjemci

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 5. dubna 2011.

Za Evropský parlament
předseda
J. BUZEK

Za Radu
předsedkyně
GYŐRI E.